

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos LV. — Izdan in razposlan dne 18. oktobra 1882.

143.

Ukaz ministerstev za finance in trgovino od 6. oktobra 1882,

o colni ugodnosti pri prejemanji riža na glajo in v delanje skroba (štirke).

Dogovorno z dotičnimi kralj. ogerskimi ministerstvi določa se gledé preje-manja riža (laškega pšena) v glajo in delanje skroba za znižani col na-slednje, namreč:

1. Pravico, dajati dopustne liste po opomnji 1 k številki 28 colne tarife od 25. maja 1882 imajo finančna deželna oblastva, v okoliši katerih leži mlin za riž, odnosno skrobarnica (fabrika za štirko).

2. Dopustni list podeljuje se samo imeteljem mlinov za riž in skrobarnic, a ne odrekuje se nikakemu izmed teh imeteljev, če zoper njega v dohodarstvenem oziru ni pomisleka in če se podvrže posebnemu prigledu, kakor se slučajema določi.

3. Obrtniki, ki želé biti deležni takšnega dovoljenja, naj podadó svojo prošnjo po trgovinski zbornici tistega okraja, v katerem stoji dotični zavod, ter v njej po tanko razložé, kako je fabrika osnovana, koliko kdo primeroma potrebuje na leto riža, kakšen je dobilni ali proizvodni razmer, namreč koliko se bode previ-dama dobivalo u g l a j e n e g a riža iz 100 kilogramov sirovega riža, odnosno ko-liko s k r o b a iz 100 kilogramov sirovega riža in iz riževih odpadkov, — in pri kateri colniji bode se vvoznina plačevala.

Trgovinske zbornice naj preudarjajo te prošnje na to stran, če je resnično to, kar je v njih povedano, ter jih s svojim mnenjem vred odpravljajo na finančno oblastvo I. stopinje, katero položi razpravo po propisanem službenem poti s svo-jim poročilom pred finančno deželno oblastvo.

Ko je komu dopustni list podeljen, mora vsako spremeno v hraniščnih pro-storih precej zglasiti.

Prepisek dopustnega lista priobčiti je colniji, kateri je izročena odprava na vvozu.

4. Dovoljenje slove (govori) na neko določeno količino ter se daje na leto dni.

V slučaji, če se zlorabljenje v čisto dene, treba je dovoljenje to precej nazaj vzeti — nezavisno od kazensko-pravnih dohodarstvenih posledic — ter se mora v tem slučaji col od najdenih zalog riža za znižani col prejetega doplačati po tarifi.

Sosebno se dovoljenje nazaj jemlje vsled tega, če kdo — ne zglasivši tega proprej uradu in ne doplačavši polne davščine, — komu odstopi kaj ne uglajenega riža, katerega je bil za znižani col v glajo prejel, ali riža, ki ga je v delanje skroba za znižani col dobil, v kak drug namen (n. pr. za delanje žganja) in ne za napovedani obrtni postopek.

Dovoljenje odjemlje finančno deželno oblastvo ter sme stranka v tem slučaji pritožiti se pri finančnem ministerstvu, kakor sme tudi tedaj, kadar se ji dovoljenje sploh odbije.

Vsake tri mesece je treba finančnemu ministerstvu naznanjati podeljene dovolbe ter poročati o vsem, kar bi se pri tem poslu zapazilo.

5. Delovršba obrtnikov, katerim se je takšno dovoljenje podelilo, postavlja se pod dohodarstveni nadzor, dokler uživajo to dovoljenje.

Oni so dolžni poleg obrtnih knjig pisati si zapiske o prejemu in uporabi riža vsled dovolbe za znižani col prejetega takó, da je moči iz njih vsak čas razvideti, koliko je prejetega riža v zalogi in koliko se ga je uporabilo.

Finančnim organom, ki fabriko nadzirajo, naj se pristop v vse fabriške in hranilne prostore dopušča v ta konec, da jim bode moči zalogo sirovega in dogotvljenega blaga ovedeti in z omenjenimi zapiski primerjati.

Še je finančnim uradnikom, kolikorkrat bi zahtevali, dovoliti vpogled v založne knjige, ki se pišejo o delovršbi.

O tej priliki naj finančni organi v čisto devajo dobilni razmer, ki ga je obrtnik vpovedal, namreč koliko uglajenega riža se je dobilo iz 100 kilogramov sirovega riža itd.

6. Na temelji te dovolbe iz vnanjega prejeti riž naj vvozno-odpravna colnija za plačilo in dokončno zaračunbo polovice, odnosno, ako se riž vvaža po morji, četrtine ta čas veljajočega najnižjega cola za oluščen riž in proti zavarovanju druge polovice (odnosno treh četrtin) cola*) po obstoječih colnih propisih na naslovni strani vpovednega lista nakazuje na stajališče podjetja pod uradno zapiro ali uradnim spremstvom in le-to vedeti daje finančnemu organu, kateri je določen v nadziranje tistega podjetja.

Na poti od vvozno-odpravne colnije do stajališča fabrike treba je na poslativ uporabljati propise o vožnji nezacolanega vvoznega blaga.

*) Bodoč da je col za oluščen riž, državam pogodbenicam nasproti, dokler veljá trgovinska pogodba z Italijo, postavljen na 1 gld., iznaša polovica obstoječega najnižjega cola za oluščen riž zdaj 50 kr. in četrtina 25 kr. od 100 kilogramov kosmate teže (naj prihaja odkodar koli).

Zarad prigleda treba je v vpovedi na znanje dati tudi čisto težo.

Prihod vsake take poslatve v fabriko naj delo imajoči finančni organ z odnosom na številko, pod katero je poslatev v zapis (št. 5) vpisana, na vpovednem listu in na priznanilnici potrdi in priznanilnico pošlje vvozno-odpravni colniji, ki jo pridene dotični številki prejemnega vpisnika.

7. Praviloma naj finančni organ, kateremu je podjetje v nadzor odkazano, od treh do treh mesecev nareja obračune podelanega riža, na podlogi katerih se varnost opusti.

8. Finančno oblastvo I. stopinje ukazuje v primernih razdobjih, da se za col od podelovanega riža dana varščina opusti.

Za tega delj se pod št. 5 ukazani zapiski praviloma vsako letno četrta završujejo ter z vpovednimi listi vred odpravljajo na finančno oblastvo I. stopinje, po tem ko so finančni organi zalogo nepodelanega riža, odnosno riževih odpadkov v obrtišči poizvedeli in vpisali tako v završene kakor v novo-osnovane zapiske ter te vpise podpisali.

Finančno oblastvo I. stopinje primerja zapiske z vpovednimi listi ter ukaže, če ni nikake spotike, da se dana varščina popolnem ali deloma opusti po tem kakor je z opravljenim obračunom izkazano, ali da je ves na podlogi teh vpovednih listov za znižani col prejet riž podelan ali pa samo neki del istega, ter dá podjetniku na znanje, kar je ukrenilo.

9. Ako se pri ovedovanji zaloge, katero se mora opraviti po št. 8, v primeri k završku dotičnih zapiskov najde kak presežek ali manjek za več nego pet odstotkov, ki ga podjetnik ne more opravičiti, ali če se pokaže kak drug pomislek, sprožiti je kazenski postopek s popisom djanja.

10. Za uradno delo v podjetji, ki se ukazuje pod št. 6, dovolj je en finančni organ.

Nasproti naj obračune pod št. 7 in 8 zapovedane opravlja en finančni ali colnijski uradnik privzevši drugega postavljenca finančne straže, in take obračune mora podpisati tudi fabrike podjetnik ali njegov pooblaščenec.

Ti obračuni naj se narejajo v dveh primerkih (ekzemplarjih); en primerek izroči se podjetniku ali pooblaščenecu njegovemu, a drugi polaga se nemudoma pred finančno oblastvo I. stopinje z zapiski po št. 8 završenimi in s prilogami teh zapiskov.

11. Ako se v fabriki nareja tudi pšeničen ali krompirjev skrob, morajo prostori, kjer se rižev skrob dela in hrani, biti ločeni od ostalih fabriških prostorov.

Kadar sta v enem podjetji zedinjena mlin za riž in fabrika riževega skroba, treba je pisati posebne založne knjige o vsaki teh fabrikacij, kakor tudi o domačem riži, kar se ga podela.

12. Troške uradnega priglada nosi fabrike podjetnik.

144.

Ukaz ministerstva za trgovino od 9. oktobra 1882,**da se vvajajo poštni nalogi v notranjem prometu Avstro-Ogerskega.**

Vsled domembe s kralj. ogerskim ministerstvom za javna dela in občenje smejo se počenshi od 1. dne novembra t. l., v notranjem prometu avstro-ogerske monarhije iznosi novcev (denarjev) do vstevno 200 gld. avstr. veljave s poštnimi nalogi (naročili, mandati) poterjevati, namreč po naslednjem načinu:

1. Poštnemu nalogu je treba priložiti papir, za izkup (odkup) katerega gre (listino, na katera se iskovina ali terjatev opira, pobotani račun, pobotano menico, kupon itd.), da se izroči temu, kateri ima plačati.

Vsakemu poštnemu nalogu lahko se pridene po več pobotnic, menic, kuponov itd., da se na enkrat (ob enem) poterjajo od enega in istega dolžnika. Ali skupna vsota novcev, ki jih je potegniti, ne sme prestopati gori omenjenega iznosa, namreč 200 gld. avstr. veljave.

2. Po več poštnih nalogov na različne dolžnike zedinjati v eno poslatev ni dopuščeno.

3. Golice (blanketi) poštnih nalogov tiskajo se na zelenem papirji za tostransko poštno okolijo po niže pridjanem obrazci v nemškem jeziku in za tiste poštne okraje, v katerih so v navadi tudi drugi deželni jeziki, tiskajo se dvojno, namreč v nemškem in dotičnem deželnem jeziku, ter so pri vseh poštnih uradih in prodajalcih pisemskih znamk (mark) na prodaj po $\frac{1}{2}$ krajcarja ena.

Golice za ogersko poštno okolijo na sivem papirji z ogerskim, francoskim in nemškim besedilom tiskane ne smejo se uporabljati pri poštnih nalogih, kateri se pri tostranskih poštnih uradih na pošto dajó. Obrazec poštne naloga naj oddajatelj izpolni vpisujoč ime in popolno addresso tistega, kateri ima plačati, po tem iznos, kateri naj se potegne, in pa oddajateljevo ime in stanovališče.

Vsota goldinarjev, ki jo je poterjati, mora biti izražena (z brojkami (ciframi) in s pismeni (črkami)).

4. Poštni nalog ostani v poštnih rokah, če se iznos novcev potegne, ter se ne sme rabiti za pismena priobčila. Niti se smejo zaprta (zapečatená) pisma poštnim nalogom kot priloge pridevati.

5. Naložnik naj poštni nalog in njegove priloge v zaprtem zavitku pod priporočilom pošlje na addresso tistega poštne urada, kateri ima novce poterjati. Na pismo poštne naloga treba je narediti nadpis: „Poštni nalog v (ime oddajnega poštne urada). Ima li se poštni nalog neki določeni dan prejemniku predočiti (pokazati), ne sme se poprej nego deset dni pred tem na pošto dati.

Kadar je to, naj oddajatelj na prednji strani naložnega obrazca zapiše tist dan, katerega se ima iznos potegniti. Poštnemu uradu, kateremu je nalog namenjen, je po tem le ta dan merodaven za predočbo poštne naloga.

6. Od pisem s poštnimi nalogi mora se poština pri oddaji na pošto opravljati in sicer s tem, da se uporabijo poštne vrednotnice ali pa ošttempljani za-

vitki. Ako pri zavitkih vtiskana znamka ne zaleže potarifne poštne, naj se, kar manjka, nadopolni s tem, da se prilepijo primerne pisemske znamke.

Pisma poštnih nalogov ne smejo biti čez 250 gramov težka. Takse za pisma s poštnimi nalogi so iste kakor za priporočena (rekomandirana) pisma enake teže, namreč 15 kr. za poštno-naložna pisma do 15 gramov teže in 20 kr. za poštno-naložna pisma čez 15 do 250 gramov težka.

V pomestnem (lokalnem) prometu plačuje se za poštno-naložna pisma do 15 gramov teže po 8 kr. in za taka čez 15 do 250 gramov težka pisma po 11 kr. takse.

7. Potegnjeni iznos prepošilja se naložniku s poštno nakaznico. Pristojbina za poštno nakaznico, s katerimi se novci na poštno nalogo potegnjeni pošiljajo naložnikom, računni se vsegdar po tistem iznosu, kateri je bil potegnjen od adresata (nadpisanca) na poštnem nalogu, ter se precej odbija od potegnjenega iznosa. Ako na primer poštni nalog govori na 50 gld. 10 kr. avstr. veljave, računni se pristojbine za poštno nakaznico po 20 kr. od potegnjenih celih 50 gld. 10 kr. in dotična poštna nakaznica slove torej — odbivši nakaznino — samo na 49 gld. 90 kr.

V izdajanje poštnih nakaznic, s katerimi se poterjani novci pošiljajo naložniku, uporabljati je posebne obrazce na sivem papirji (tiskanic št. 434) z označenim „Poštne nakaznice pri nalogih“ ter naj poštni urad na kuponu take poštno nakaznice pod mestom, kjer stoji tiskano: „Ime in stanovališče pošiljavčeve“, pripiše ime in stanovališče prejemnika, kateri je poštni nalog izkupil (plačal).

Ako prejemnik poštnega naloga ne izplača, ne pobiraj se nikaka nadaljšnja pristojbina od oddajatelja za to, da mu se je pismo s poštnim nalogom nazaj poslalo.

8. O vsakem pismu s poštnim nalogom daje se oddajatelju poštno-prejemni list, ali pa zapiše pritrdilo v poštno-prejemno knjigo.

9. Poštna uprava je porok za to, da se pismo s poštnim nalogom odpravi, kakor za priporočeno pismo, a za poterjani iznos takó kakor za kak na poštno nakaznico vplačan iznos novcev.

Ne daje se nikako nadaljšnje poročstvo, sosebno ne za to, da se poštni nalog o pravem času predoči, niti za to, da se poštni nalog o pravem času nazaj pošlje.

10. Novci se poterjujejo s tem, da se poštni nalog prejemniku predoči in priloge (pobotani račun, pobotana menica, kupon itd.) izročé.

Plačilo je opraviti ali precej v roke poštnemu služniku, kateri vročbo izvršuje, ali pa, — če naložnik ni zahteval, da bi mu se poštni nalog precej nazaj poslal, — v 14 dneh po predočbi poštnega naloga pri oddajnem poštnem uradu.

Ako se plačilo v tem roku ne opravi, to se poštni nalog zarad plačila še enkrat pokaže prejemniku neposrednje pred tem, ko se ima nazaj poslati.

Ako naložnik želi, da bi mu se poštni nalog nazaj poslal mahom po tem, ko je bil enkrat zastonj predočen, naj to željo izrazi z pripomnjo „Precej nazaj“, ki jo zapiše na zadnji strani naložnega obrazca.

Za odreko plačila velja samo dotična izjava dolžnikova ali njegovega pravorednega pooblaščenca.

Ako je dolžnik ali njegov pravoredni pooblaščenec uže o prvi predočbi dokončno odrekel plačilo, ni mu treba, ko preteče štirinajst dni, naloga še enkrat predočevati.

Ako se dolžnik ne najde, ali če tudi o drugi predočbi ne plača, pošlje se poštni nalog s prilogami vred naložniku v zavitku s priporočilom in troškov prosto nazaj.

Na zavitek je napisati:

„Ne plačan poštni nalog, nazaj na“

Ako oddajatelj ni izrekoma drugače zahteval, mora se nalog štirinajst dni hraniti tudi tedaj, kadar je prejemnik uže o prvi predočbi poštnega naloga dokončno odbil plačilo.

Pino s. r.

Obrazec.

C. kr. avstrijska

poštna uprava.

P o š t n i n a l o g .

P o š t i se nalaga, da

v

(ulice in hišno število)

dne (dan dospelosti) poterja gld. kr.

reci:

ter mu izroči prilogo (kos

dne 188

Ime in adresa naložnika

145.

Razglas finančnega ministerstva od 30. septembra 1882,
da se je bosensko-hercegovinski colniji v Čajnici dala oblast cukrer na izvozu odpravljati.

Po glasu priobčila od 22. septembra 1882, št. 6864 je skupno ministerstvo v rečéh za Bosno in Hercegovino bosensko-hercegovinski colniji v Čajnici dalo oblast v zmislju obstoječih propisov odpravljati na izvozu cukrer izvažan prek colne meje s pridržkom povračila pristojbin.

Dunajewski s. r.